

BUNUL ECONOM

REVISTĂ PENTRU AGRICULTURĂ, INDUSTRIE ȘI COMERCIU

ORGAN AL: „Reuniunii Economice din Orăștie“ și „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiului“

ABONAMENTE:

Pe an 4 coroane (2 fl.); jumătate an 2 cor. (1 fl.)
Pentru România și străinătate 10 lei pe an.

APARE:

În fiecare Duminică.

INSERTIUNI:

se socotesc după tarifa, cu prețuri moderate
Abonamentele și inserțiunile se plătesc înainte.

Economia Japoniei.

— K —

După datele statistice din anul 1891, în Japonia din 7—8 milioane de familii, 2—5 milioane au ocupațiunea principală economia, iar 2 milioane o au numai ca ocupațiune laterală. Să poate zice dar' că majoritatea poporului japonez trăiește din economie.

Japonia este o țară compusă din inzule (ostroave), dintre cari unele au o căldură foarte mare. Dar' cum ea e încunjurată mai de toate părțile cu apă, nu-i lipsesc ploile, așa că plantele cresc foarte ușor și curând. În ostrovul Formoza luat dela Chinezi să seceră și recoltează de câte două-ori pe an.

Pământul Japoniei, atară de cel din ostroave, nu prea e potrivit pentru economie, de oare-ce e foarte delos și muntos. Între munți sunt și unii vulcani, adecă de aceia, cari aruncă foc din ei. Din cauza aceasta apoi, economia de câmp să poartă mai cu samă pe țărnișii mării, ai rîurilor și în ostroave.

După măsuratul pământului din anul 1898, Japonia să extinde pe 38

milioane hectare de pământ, dintre cari numai 5 milioane sunt supuse cultivei, va să zică cam a 7-a parte. În numărul de mai sus, nu e cuprinsă și suprafața ostrovului Formoza. Japonia are 40 milioane de locuitori, dintre cari 70% au ocupațiunea principală sau laterală economia.

Proprietățile de pământ în Japonia sunt foarte mici. Acela care poșede câte 5 hectare de pământ, să numără între marii proprietari. Cei mulți însă au numai câte un hectar de pământ, ba sunt unii cari au și mai puțin. Fiecare econom își lucră el singur pământul și cu ajutoriul celorlalți membrii din familie. Alți lucrători cu ziua sau servitori nu folosesc.

Japonezii au învățat economia dela vecinii lor Chinezi, cari o cunoșteau încă cu 3000 de ani înainte de Christos și cari credeau că zăul soarelui Amaterasu i-a învățat să o poarte. De aceea în China i-s'a și ridicat în capitala țării, în Peching o biserică pompoasă, lângă care să extinde și astăzi o grădină frumoasă, unde apoi de regulă în toată primăvara merge împăratul lor de ține de coarnele plugului și samănă: grâu, hurez, orz, mălaiu și fasole (soie), voind

prin aceasta a da o pildă bună și un îndemn și supușilor săi, cât de tare trebuie prețuită economia.

În Japonia să ocupă cu economia, nu numai economii, ci chiar și meseriași și negustorii. Ba chiar nici pentru ostași (samurani) nu e rușine ca să lucre la economie, întocmai ca și la vechii Romani, unde solii trimesi de senat, au aflat Cincinat arând cu plugul, unde i-au spus, că l'au ales ca dictator.

Japonezii sunt vegetariani, adecă trăiesc mai numai cu legumi (verdețuri), fiindcă dela carne îi oprește religiunea lor budhistă, întocmai ca și pe noi în posturi. Pământul și-l lucră întocmai ca și grădinarii noștri, cu arșul și sape, de oare-ce vitele nu le prea întrebunțază la lucru.

Pământurile cultivate cu bucate sunt ținute în cea mai mare ordine. Nu vei vedea în ele burueni și polomide ca pe la noi. De aceea ele să înfășează privitorului, ca niște grădini frumoase cultivate cu tot felul de verdețuri.

Economia vitelor e cam rămasă îndărăpt. Rar să folosesc vitele la lucru. Aceasta să întâmplă mai cu samă din acel punct de vedere, fiindcă unele pă-

FOIȚA

Nu minți.

— Poveste din popor de I. Pop-Reteganul. —

Era odată un om foarte sărac, dar' atâta era de sărac, încât nici focul în vatră nu-i ardea. Și astăzi mai sunt oameni săraci, dar' par'că tocmai ca acela rar ai afla. Și avea omul acela o fată, dar' așa lată frumoasă cum nu era în toată lumea ca ea. Lumea zice că la omul sărac, o fată frumoasă îi face și mai mare sărăcie; dar' pe el nu-l putea sărăci mai tare, căci nu avea chiar nimic, decât un bordei vechi în pământ.

Odată veni la bordeiul acela zina Ilina, cea mai măeatră zină, și îi zisă omului:

Măi omule, fata e numai sărăcie la casa omului; tu ai mai trăi pe o zi pe alta cum ai putea, mai lucrând pe la alții, mai miluindu-te cei creștini, dar' cu fata îți merge mai

greu, ești tot cu frica în spate să nu o lași singură și să i-să întâmple ceva primejdie. Dă-mi tu fata mie, eu voi grijă de ea ca o mamă, și io-i căpata și bărbat cinstit când va fi de măritat. Ce zici omule?

Și bietul om să gânde cât să gânde, îi părea rău să-și dee fata la o zină, dar' văzând sărăcia ce-i în bordeiul lui, aducânduși aminte, ca omul, de toate primejdii ce i-să pot întâmpla unei fete frumoase și sărmene cugetă în urmă: eu voiu trăi cum m'a milul D-zeu numai pe ea să o văd fericită, și dete fata zinei, zicându-i: »Fii cu minte fiica mea, și ascultă de D-ei, că doară s'a milostivi și te-a așeza mai bine, decum te-aș fi putut eu așeza!«

Și să duse fata cu zina, să duse prin codrii și prin munți, prin văi și pe dealuri, pe stânci și prin poeni, să duse multă lume împărăție, să duse până-și perdu urma, de nu ar fi mai știut veni la bordeiul bătrânului. Cam trei săptămâni călătoriră până ajun-

seră la curțile zinei. Doamne ce mai curți pompoase! curțile zinelor — și pacle cum nu mai putea avea uici un om pământean.

După-ce intrară în curți dădu zina la fată 13 chei și îi zise: »Ac'i ai 13 chei dela 13 chilii; cu 12 chei vei deschide cele 12 chilii și vei șede și 'ți vei petrece în ele, lipsă nu vei avea de nimic, tot ce-ți va cere inima, vei afla în ele, mâncare, băutură, îmbrăcăminte, fel de fel de scumpeturi și de flori, ci — în casa 13-a să nu intri, cu cheia aceasta micuță să nu deschizi casa cea de cătră răsărit, că atunci nu va fi bine. Te legi că mă vei asculta?« — Legi! — Te legi? — Legi! Te mai întreb odată: legite că nu vei intra în casa cea de cătră răsărit! — Legi!

— Bine-i; fi ascultătoare, eu merg de acasă, dar' tu să faci, după cum te-ai prins.

Și pleacă zina de acasă, să duse în trebile ei, că doară omul că-i numai om și câte trebșoare nu mai are, dar' o zină? o vilvă? iar' fata rămase singură. Să desfătă fata în

mânturi sunt costişe și prăpăstioase, de nu să pot lucra nici-decum cu vitele.

Boii și caii să folosească mai cu samă la transportul de bucate și lemne. Calul să mai folosească și la călărit. Ca atare este apoi un prieten credincios ostașului și în războiu, de care nu să desparte bucuros nici chiar când îl vede mort.

Prin introducerea civilizației și a culturii europene, s'au mai schimbat multe și în Japonia, deși poporul japonez încă e tare conservativ și nu să prea poate desvâța ușor dela aceea, ce a apucat din moși-strămoși.

Guvernul japonez a înființat acum de curând o academie de economie în orașul Cumaba, la care au adus profesori din Europa, ca să lătasca cunoștințele tehnice ale economiei. Ascultătorii absoluți de aceea academie sunt apoi tot atâta apostoli, cari răspândesc în popor cunoștințele economice.

Deși Japonezii nu prea țin vite în economia lor, totuși metoda de a-și gunoi pământul îl cunosc și ei. Gunoii de lipsă pentru gunoi, îl adună ei mai cu samă de pe la oameni, din rămășițele de mâncări, din cenușa ce să produce în cuină, din gunoiul de casă și curte, așa că nici o curte, nu poți vedea, din care să lipsească grămada de gunoi.

Afară de acestea mai adună ei și frunzele de arbori de prin păduri, pe cari le bagă apoi în anumite gropi, unde le udă, ca să se putrezească mai curând și astfel mai fac și din acelea un gunoi bun pentru economie adună cenușa de oase, turtele de ulei, varul stins și gunoiul de pește (guano), cari încă să întrebuințezează la gunoiul pământului.

În apele Japoniei atâta pești sunt, încât aceia constituiesc nutremântul principal al locuitorilor. Atâta pești să prind acolo, în cât aceia ajung nu numai pentru conzumul din lăuntru, ci mai rămân chiar și de vânzare (export). Peștii așa numiți »heringe« acolo să prind, să sarează, să astupă în butoaie mai mari și de acolo îi căpătăm apoi și noi Europeanii.

Rămășițele, cari să produc la pregătirea heringilor, precum sunt mațele, aripile solzii și alte părți, să adună în grămezi mari pe țărmurii riurilor și ai mărilor, unde să putrezesc, iar după aceea să transportează în siguraticile economiei unde să amestecă cu apă curgătoare de să face ca mustul de gunoi al nostru apoi să udă cu acela răsădurile tinere și indigo, tea, tutun, trestie de zahăr și bumbac. În modul acesta pregătesc Japonezii gunoiul, ca adevărat să-l poată absorbi ușor tinerile plante, nu ca la noi, unde pe cele mai multe locuri să gunoiește mai numai ca de clacă.

Atară de nutremânt și gunoiu, Japonezii mai pregătesc din unii pești chiar și un fel de ulei, ca cum e uleiul nostru de in și cânepă bunăoară cu care își prăjeșc apoi mai toate mâncările lor.

În Japonia, ca și la noi, în apropierea orașelor e mai dezvoltată cultura legumilor. Ceya mai departe ca de orașe, să cultivă plantele comerciale: tea, tutunul, bumbacul, hurezul, trestia de zahăr ș. a. iar în părțile, cari cad și mai departe de orașe, să cultivă mai numai legumile și grâul.

După-cum să poate vedea din cele înșirate pe scurt până aci, Japonezii ca economi sunt tot așa de harnici, după-cum au fost și ca oșteni, din care cauză

deși nu sunt creștini, totuși să bucură la mai toate popoarele civilizate, de cea mai mare dragoste.

Ioan Georgescu.

Expozițiunea generală rom. din 1906.

A V I Z.

Pentru orientarea Onor. Public român din Regatul ungar, îmi iau voia a aduce la cunoștință, că expozițiunea generală română din București să va inaugura în mod oficial la 14/27 Maiu și va rămânea deschisă până la sfârșitul lunei Octomvrie a. c.

Obiectele ce le-am primit până acum în scopul de a le expune în Pavilionul etnografic al Românilor din Ungaria, au fost expediate la București și să vor așeza în Pavilion până la ziua inaugurării. Acei expozanți de aici din țară cari ar dori să mai trimită obiecte pentru expozițiunea noastră, sunt rugați a le adresa direct la »Comisariatul Expozițiunii Generale în București, Gara Filaret« cu asemnare: »pentru Pavilionul etnografic al Românilor din Regatul ungar«.

Colectele ce să vor expeda sub această adresă, vor fi scutite de vamă. Cheltuelile de transport privesc pe trimițători. Expedițiuni nehrancate să vor refuza.

Inaugurarea la 14/27 Maiu. a. c. va fi mai mult formală, deoarece ce o mare parte a Pavilioanelor să va termina și deschide abia în luna Iunie st. v. Din această cauză să recomandă Publicului român din țară, care dorește a vizita Expozițiunea, să amâne plecarea la București, până la un termen mai îndepărtat, și anume cu conziderare la căldura mare ce domnește în România

Țigani la unire.

Să adunară Țigani la sfat odată, într'un loc umbros, ca să hotărască la care biserică să se alăture, — din cele două ce erau în sat, — la cea unită sau la cea neunită?

După mult ciorobor să înțeleseră așa: să meargă toți la amândouă bisericile, și unde vor fi primiți mai bine acolo să și rămână.

Plecară deci cu toții, și fiind biserică cea neunită mai aproape, intrară întâi în ea, și să opriră în tindă. Oamenii văzînd atâta puzderie de Țigani, intrînd așa fără veste în biserică, începură a-și da coate, și a să înholba la ei, ba încă unii dintre cei răi de gură, mai ziseră și »crrr ciorară«, iar popa din altar începu a cânta cu glas ascuțit: »Cei chemați eșiți, câți sunteți chemați eșiți, ca nimenea. !«

nu ști nimic; deci întreabă pe fată cu frumusețelul, ca să nu o sperie: »Nu ți-a fost urit fata mea, în timpul cât ai fost singură?

— Nu mamă.

— Bine-i draga mea; dar' nu ți-a lipsit ceva?

— Nu mamă.

— Ai avut tot ce ți-a cerut pofta inimii?

— Așut mamă.

— Foarte bine; dar' în casa cea de cătră răsărit intrat-ai?

— Ba nu, mamă.

— Nu ai intrat?

— Nu mamă!

— Te mai întreb odată copila mea, intrat-ai în casa treisprezecea, în casa cea de cătră răsărit, spune-mi adevărul, că de mințești îți leg limba și te alung să mergi unde te vor duce doi ochi cei ai! Spune drept, intrat-ai ori ba?

— Nu am intrat.

Atunci nemiloasa zîna amuși pe mincinoasa copilă și o alungă dela palat.

(Va urma.)

palatul zînei ca într'un raiu, nimic nu-i lipsea; avea mâncări peste mâncări, băuturi peste băuturi, feliuri de haine și de scumpeturi, mulțime de flori mirositoare și pasări cântătoare, care de care mai minunate o încunjurau; și umbra dintr'o casă într'alta cântînd și veselindu-să. Dar' zîna zăbovi multă vreme în umblările ei. Odată, ce-și gândi fata? Oare să intru în casa cea de cătră răsărit? Doară zîna nu e acasă să nă văză, până vine ea, eu intru puțin și închid ușa bine dacă es, de nici n'a ști nimic. Ese până afară, să uită nu cumva vine zîna, și hait cu cheia 13-a la ușa casei cei de cătră răsărit. Cum o deschide cade leșinată la pământ de atâtea mândrii ce văzuse. Dacă să deșteaptă dă să se scoale, și ca să se poată ridica mai repede adie scaun cu degetul, atunci toate curțile țiuesc și degetul îi rămase întraurit. Să supăra fata și o prinde o frică, apoi să ridică, ese din casa aceea și intră în celelalte, apoi o închide bine. Tot cearcă să-și distraurească degetul, dar' nu poate. Intr'un târziu vine și zîna. Ea știa de toată întâmplare, dar' să făcea a

În lunile de vară, până la August sau Septembrie a. c., când vor fi terminate toate stabilimentele Expozițiunii, să vor aranja cele mai splendide spectacole și să va aduna lumea mai aleasă.

Vizitatorii expozițiunii cari vor pleca din Ungaria la București, vor beneficia pe Căile ferate române de o reducere de 30—50%. Indata ce vor fi terminate pertractările ce decurg de prezent între Comisariatul general al Expozițiunii și între Direcțiunea Căilor ferate și al căror rezultat îl vom aduce la cunoștință publică în organele presei noastre, — să vor libera din parte-mi *Certificate de călătorie*, în virtutea cărora vizitatorii Expozițiunii vor beneficia de reducerea ce o va admite Direcțiunea Căilor ferate. Prenotări pentru aceste Certificate să vor adresa la Administrația »Revistei economice« în Sibiu. Taxa de prenotare este 20 fileri (în mărci poștale) de persoană. Certificatele să vor trimite franco la adresele prenotate.

Trecerea frontierei și reîntorcerea în Ungaria să va putea face în timpul dela 1/14 Mai până la 1/14 Noembrie a. c. *fără pașaport*. Autoritățile ungare însă pretind *dela supușii unguri* la ieșirea acestora din țară un *certificat de trecere*. Asemenea certificat liberează vicecomișii tuturor comitatelor dela frontieră. Locurile competente au întreprins în scopul de a delătura și această pedecă și de a exopera și trecerea liberă a vizitatorilor Expozițiunii. In caz dacă aceasta intervențiune va avea rezultatul dorit, nu voi întârzia al aduce la cunoștință publicului nostru.

Atât în vederea terminării mai târzie a instalațiunilor Expozițiunii, precum și cu conziderare la inleznirile ce să vor face mai încolo cu privire la reducerea prețului biletelor de călătorie și la tre-

cerea frontierei fără pașaport, recomand publicului nostru din nou, să amâne vizitarea Expozițiunii pentru un timp mai îndepărtat, — întrucât va fi posibil pentru lunile August și Septembrie a. c.

Sibiu, 2/15 Maiu 1906.

Delegatul Comisariatului General:

Dr. C. Diaconovich.

Cum e catedrala?

— După „Telagraful Român” —

Catedrala e zidită în stil bizantin, după modelul sfintei Sofii din Constantinopol. În față să ridică două turnuri de 43 m. înălțime, acoperite cu plăci de aramă, ale căror cruci să vad de departe strălucind în bătaia razelor de soare. Intre ele fațada în formă de semicerc poartă 7 mozaicuri, reprezentând pe Isus Christos, pe cei 4 evangeliști și două cruci. Clădită din cărămidă, afară de cupola centrală, care răsare impunătoare dintre cele 4 turnulețe și dintre cupolele mai mici, să vad pe dinafară alternându-să simetric șiruri de cărămizi smălțuite roș și galben, mai frumoase și mai trainice decât ori-ce tenciuială. Cupola e lucrată în rabsz. Teritoriul ce-l ocupă biserica și parcul din jur, frumos aranjat și care face o impresie bună asupra ochiului privitorului, sunt șapte curți de pe cari s'au demolat casele.

Biserica are o lungime de 58 m. cu altar cu tot, iar în lățime are 16 m. Înălțimea internă a cupolei-e de 28 m., iar în extern are o înălțime de 34 metri.

În proporții de mărime biserica catedrală e cam a patra parte cât biserica sfintei Sofii din Constantinopol.

Legenda norocului.

Norocul este un unchiaș bătrân-bătrân cu un singur ochiu în virful capului. Moș-Noroc, avea și el, biet, un copil voinic și frumos ca un bujor. Odată, nu știu cum, s'a întâmplat, și-a pierdut băiatul. De-atunci unchiașul aleargă fără preget prin lume, căutându-și pretutindeni odorul: prin sate și orașe, prin ape și codri. În goana lui neîntreruptă pune mâna pe câte un om, așa pe dibuite, și crezând că e fiul său, începe a-l ridica încet-încet, îl ridică tot mai sus, îl ridică mereu, până îl aduce în dreptul singuraticului său ochiu din virful capului. Când vede, că nu e fiul său, asvirle de acolo de sus cu atâta furie pe cel ridicat, că nu să mai alege nici pulberea de el. Moș-Noroc pornește apoi mai departe căutând pe copilul pierdut. »A.«

Zece trepte de granit conduc la intrarea principală unde ai în față 3 uși de stejar sculptate frumos, cu motive românești. Alte 2 uși în dreapta și în stânga răspund în turnuri. Afară de intrarea principală mai avem în latura dreaptă patru uși, din cari trei răspund în biserică, în cele două turnulețe și în galerie, iar a patra răspunde în altar; în stânga trei.

După intrarea principală avem în față un fel de vestibul, care e despărțit de pronaos prin alte trei uși; în dreapta și în stânga avem iar câte 2 uși, cari conduc la cor și în horele din apropierea acestuia. Pronaosul e despărțit de naia spațioasă a bisericii prin colonne de granit, cari sprijinesc corul și ale căror capitele sunt sculptate în stil bizantin. Padimentul e din beton, decorat cu figuri din țesăturile românești. Jur-împrejur sunt scaune de stejar, cu o sculptură admirabilă. În horele de lângă cor, în cor și în galerii sunt așezate iarăși scaune. În mijlocul naiei bisericii e așezat amvonul cu trei trepte, după-cum e obiceiul să fie construit la o biserică metropolitană. Mai spre altar, în dreapta, avem tronul episcopesc sculptat admirabil și aurit, iar în stânga e catedrala de predicare. În altar avem în stânga diaconarul, iar în dreapta o ușă care răspunde afară. Pe prestol e așezată o masă de stejar.

Dela prima intrare în biserică o vie și puternică impresie face asupra noastră *pictura*, care strălucește prin originalitatea, farmecul și vioiciunea colorilor, apoi ornamentica pereților la cari, întrucât numai s'a putut, s'au folosit exclusiv motive din ornamentica atât de bogată și de o variațiune rară, de un gust fin și ales a poporului nostru. În general toate bisericile zidite în stil bizantin ni-să prezintă în afară în contururi aspre și solide, iar înăuntru strălucesc prin decorațiunea lor pompoasă.

Iconostasul e frumos sculptat cu motive românești, iar icoanele îți prezintă ochilor rămași în admirare o viață ideală, îți dau măsura și rostul înțelegerii vieții pământești a lui Is. Christos.

Pictura e ținută în stilul bizantin, dar pictorul a știut să producă o armonie fericită între bogăția și splendoarea vestmintelor și între expresia feții, ca să nu ne atragă prea mult cea dintâiu.

La iconostas, în dreapta uși împărătești, e așezată icoana Mântuitorului, iar în stânga e chipul Maicei Domnului, cu un zimbet liniștit și blând din ochii ei, parcă răsare o presimțire a chinurilor ce-l așteaptă în lumea pământească pe Cel, care-L poartă în brațe. În dreapta uși laterale e icoana Botezătorului și înainte mergătorului Ioan, iar în stânga, la a doua ușă laterală,

Țigani când auziră asta, plecară cu toții afară zicând:

»Ce mai oameni sunt și ăștia?! Cum intrarăm în biserică puseră ochii pe noi, parcă am venit să le furăm sfinții, ba încă unii ne mai ziseră și »cioară«, iar pârdașnicul cela de popă ne mai spune să și eșim, haid la biserică cealaltă!« Și plecară spre biserică cea unită, unde numai decât intrară în lăuntru.

Oamenii erau toți cu capetele plecate, iar popa cânta cu glas înalt: »Luați mâncăți...« și »Beți dintru acesta toți«

— »Vezi ăștia-'s oameni, ziseră Țigani, când intrarăm în biserică toți își plecară capetele, iar domnul părinte ne mai poștește și la mâncare și beutură, aici să rămânem!!«

Și să alipiră toți la această biserică.

e icoana sfântului Nicolae. Pe ușa împărătească e zugrăvită »*Bunavestirea*«, pe ușa laterală din dreapta arhangelul Gavriil, iar' pe cea din stânga arhangelul Mihail. În al doilea șir de icoane sunt reprezentate scene din viața Mântuitorului: nașterea, botezul, învierea, înălțarea la cer, pogorirea duhului sfânt, schimbarea la față, iar' la mijloc e icoana cinei celei de taină. Toate acestea scene produc în sufletul nostru impresii vii, ne face să vedem micimea lucrărilor noastre și pericluina lor în asemănare cu lucrările neperitoare și vecinice ale lui Dumnezeu. Cu trică și cutremur, cu evlavie și umilință trebuie să stăm în fața Domnului. În șirul al treilea urmează apostolii, iar' la mijloc e icoana sfintei și de viață Făcătoarei Treimi. Sus e icoana restingirei, având în dreapta iconița învățacelui iubit, iar' în stânga iconița Maicei Domnului, înfățișând scena: »Mamă, iată fiul tău, fiule iată mama ta!«

Pictura cupolei iar' e de o valoare artistică neîntrecută, căci pictorul știu să țină cont și de cerințele moderne ale artei și să nu întrelase nici stilul bizantin în icoanele sale.

La mijloc e Isus Pantocrator, bine-cuvântând.

Expresia blândeței nemărginite și atotputinței dumnezeiești, care transpiră din această icoană produc în sufletul nostru icoana adevărată a lui Dumnezeu ocârmuitorul și mântuitorul lumii. Jur-împrejur sunt cele 9 cete îngeresti, cari cu mâinile înălțate preamăresc pe Domnul. Îți pare că auzi corul îngeresc cântând cu glas divin: »Osana, bine e cuvântat, cel-ce vine întru numele Domnului«. La baza cupolei, în patru colțuri, sunt pictați cei 4 evangeliști, Ioan, Luca, Marcu și Mateiu fiecare cu simbolul său.

Ceeace pentru noi constituie o vie atracție sunt pe lângă admirabila pictură și pe lângă sculptura scaunelor și a capitalelor celor 16 colume de granit, minunate decorațiuni cari le aflăm până în cele mai mici amănunte în toate lucrurile. Marginile corului, păreții, vestimintele sfinților, prezintă o frumoasă aplicare a motivelor românești. Adevărat că în tot locul s'a putut observa aceasta cu rigoare, ci unde nu s'a putut s'au folosit motive bizantine, cari prin uz au devenit ceva sfânt. În general zis pictura, sculptura și ornamentica, prin valoarea artistică a executării concurg la înălțarea noastră sufletească.

Mai amintim în urmă minunatul candelarbu electric, atârnat deasupra naiei biserice, candelile și lămpările cu 2 și 3 brațe, cari împodobesc biserica și cari toate vor contribui și mai mult la splendoarea acestui lăcaș al Domnului, zidit din prisosul bogățiilor și din denarul săracului

Cine va auzi evlavioasele cântări, va vedea impozantul serviciu divin din biserica noastră și va auzi un cor bine condus, când va eși din biserica aceasta de va fi străin, ori Român, va fi silit să exclame ca și trimișii principelui rus la Constantinopol: »*Cu adevărat aici locuște Dumnezeu*« și pe lângă aceasta: »*legea românească e adevărata lege creștinească*«.

Lucrările agricole în luna Maiu.

În această lună să mai poate sămăna încă: cânepa, mohorul și porumbul destinat a să da ca hrană vitelor verde, chiar și meu să poate sămăna dacă în pământ să găsește destulă umezeală, că încolțirea semințelor să se poată face cât să poate mai de grabă; și dacă timpul va fi ceva mai umed, altcum cultura meuului are să fie îngrijitoare.

De aceia și agricultorii practici spun, și cu multă dreptate, că meuul trebuie sămănat în mazăga zăpezei, ceeace probează că el are trebuință de multă apă în pământ. Despre sămănatul porumbului ca hrană pentru om, în această lună nici nu poate fi vorba, fiindcă nu putem ști cum are să fie vara mai ploioasă sau mai secetoasă, de aceia sămănatul porumbului pentru hrana omului trebuie să se isprăvească până la 23 Aprilie, cel mai târziu.

Sămănatul mohorului sau al pârîngului, dacă să poate, trebuie făcut chiar în luna Aprilie, sau cel mult pe la începutul lunii lui Maiu. Acest nutreț să dă verde vitelor de muncă, în lipsa altui nutreț. când mohorul este amestecat cu meu, dă totdeauna un nutreț mai bun și mai mult pentru toate vitele de muncă. Cătătimea de sămăntă ce să samănă la hectar este de 40 kilograme. Tot pentru hrana vitelor să samănă și măturile sau sorgul, și ca nutrețul de sorg să fie mai bun, să amestecă sămănta de sorg cu sămănta de meu sau cu sămănta de mohor, și după aceia să face sămăntură, în cazul acesta fânul de sorg este de o calitate mai bună și îl mănâncă cu multă poftă toate vitele.

»Urzica«. În alte țări să cultivă și urzica ca nutreț pentru vite. Fânul de urzică dă vitelor o hrană mai gustoasă, la vacile de lapte le înmulțește laptele ca calitate și cătățime, asemenea și la caprele hrănite cu fân de urzică, laptele dă zământăna mai multă și are un gust mai dulce.

Fânul de urzică să amestecă cu 4 părți fân natural sau cu 4 părți paie tocate și astfel să dă vitelor. Acest mod să practică mai cu seamă în Elveția, unde urzica să cultivă mai mult ca plantă de nutreț.

»Săpatul porumbului«. Când porumbul a crescut de 5 cm., e bine să se grăpeze, fiindcă această lucrare îi face mai bine decât chiar săpatul; dacă nu să grăpează atunci să sapă când a crescut de 12—16 cm. Când porumbul este sămănat în rânduri, săpatul să poate face cu prășitoarea mecanică.

Tot ca porumbul să sapă sfecla, cartofii, fasolea, mazărea, castraveții, penii și dovlecii. Săpatul să face, și trebuie să se facă și pe timp secetos, fiindcă în acest caz, apa care vine din stratele de jos ale pământului, în loc să se evaporeze, rămâne la rădăcinile plantelor cari pot să crească.

»Hrișca sau grâul negru«, să samănă mai mult în Moldova, în pământurile mai ușoare și bine lucrate, să samănă la hectar 70—80 litri, apoi să grăpează ușor ca sămînțele să nu să îngroape prea adânc, căci în acest caz încolțirea și răsărirea lor să face cu multă greutate.

»Porumbul sămănat ca plantă de nutreț«. Ca plantă de nutreț porumbul să poate sămăna din luna Maiu și până la sfârșitul lunii Iunie. În acest caz porumbul să samănă singur, sau amestecat cu sămăntă de sorg, mohor și meu, sămănatul să face prin împrăștiere sau în rânduri depărtate de 15—20 cm. Cătătimea de sămăntă la hectar este de 50 litri în rânduri și 180 litri prin împrăștiere și a răsărit prea des, să rarește când a crescut de 10 cm. După agronomul francez Doubasle, și după atâtea experiențe făcute la școala noastră de agricultură dela Herăstrău încă dela 1876 și până astăzi, porumbul dat ca hrană vitelor în stare verde, este unul dintre cele mai bune nutrețuri ce să poate da vacilor de lapte, boilor de muncă, ca și acelor puși la îngrășat. Porumbul să cosește de regulă când a dat spicul. La hectar poate să producă 85—90 de mii de kg., nutreț verde care să poate compara, aproape cu 20.000 kg. fân uscat. (Va urma).

Știri de tot felul.

Darul bisericii Sf. Nicolae din Scheiu pentru catedrala din Sibiu. Comitetul bisericii Sf. Nicolae din Brașov-Scheiu votase la timpul său suma de 5000 cor., pentru catedrala din Sibiu. O delegațiune constatătoare din d-nii Dr. V. Saftu, V. Onițiu, D. Lupan și I. Pricu, trimisă din sinul comitetului parochial al bisericii Sf. Nicolae la sărbările sfințirii catedralei, a predat această sumă I. P. S. Sale Metropolitanului pentru scopul indicat.

*

Schimbarea timpului. Odată cu schimbarea lunii, schimbarea timpului, cu o scădere sensibilă de tempera-

tură, a fost generală aproape în toată Europa.

În Franța a căzut zăpadă în câteva județe din răsărit și termometrul a căzut aproape de zero, trecând chiar sub zero în unele locuri, lucru atât de rar la epoca aceasta. La noi în Austro-Ungaria, după o secetă destul de lungă, ploile au căzut în abundență în multe localități, făcând mult bine cerealelor, cari cu toate stricăciunile pricinuite de secetă și de cărțițe să prezintă în genere în condițiuni destul de bune. Un timp rece și acoperit a dominat de asemenea în Germania, unde ploi abundante au căzut în diferite puncte.

În România ploile au continuat să cadă la intervale așa după cum să doarea și au devenit generale în toată țara. Au fost chiar ploi torențiale și grindină, cari cu toate acestea n'au stricat sămănăturile. De altmintearea de câteva zile temperatura s'a îndulcit mult și soarele strălucește în cea mai mare parte a zilei, așa că excesul de umezeală și inundațiile nu sunt de temut.

Știrile cari sosesc din interiorul țării sunt bune și toată lumea e foarte satisfăcută în toată țara, pentru-că sămănăturile au profitat mult de această umezeală binefăcătoare și aspectul lor astăzi este cât să poate de bun. Răsăritul porumbului să face de asemenea în condițiuni excelente.

Expoziția de copii din Apoldul românesc. La crearea premiilor, ce să vor împărți între mamele vrednice la expoziția de copii, ce să va aranja de »Reuniunea română de agricultură din comitatul Sibiiu«, în comuna Apoldul românesc, au mai contribuit: Demetrie Câmpian, arhivar konzistorial 1 cor., Dr. Eusebiu R. Roșca, director seminarial, Ioan Panfilie, arhitect, fiecare câte 2 cor., și Paul Muntean, v. colonel c. și r. în penz. 1 cor.

Producțiune teatrală imprimată cu cântări arangiază tinerimea din București și jur Duminecă, la 27 Maiu n. 1905, în sala dlui Moisa Crișan din București. Venitul curat este destinat în favoarea bisericii gr.-or. din loc. Inceputul la 2 ore d. am. Prețul de intrare: de familie 1 cor. 60 fil. Oferte marimonioasă să primesc cu mulțumită și să vor cuita publice.

Program: »Vine vlădica«, comedie în trei acte de A. Popp. După producțiune dans.

Cutremur de pământ în Bihor. În comuna Sân-Iob din Bihor s'a simțit Duminecă, în 29 Apr. c. un cutremur de pământ, care a durat 2 secunde. Oamenii să aflau în biserică, și mișcându-să biserica, au fugit spăriați afară.

In afacerea recruților guvernul a decis deja, anume rezerviștii de întregire vor fi concediați la 30 Iunie din serviciu. O parte a recruților vor intra în serviciu la 1 August. Guvernul intenționează a asenta pe recruții din 1905 în Iulie și ai chema sub steag la 1 August. Recrutarea pe 1906 să va face în Octomvrie și recruții își vor începe serviciul la 1 Decemvrie.

Izvoare de petrol. În Boryslav (Austria) s'a săpat un izvor adânc de peste 1500 de metri, foarte bogat în petrol. În România s'a dat de un izvor ce dă o mie de vagoane de petrol la zi.

Deputat țaran. În dieta ce să va întruni în curând va intra earăși un deputat din țărâtime. Acesta este țaranul șvab Ioan Filipp ales în cercul Aradului-nou. El să va purta și în dietă tot în haine de țaran șvab. Foile zic că Filipp e om foarte frumos și cu minte naturală cum rar să află între țărani. Alegerea lui de deputat nu l'a costat nici o para. Pretinii lui i-au pus la dispoziție toate speșele trebuincioase. În dieta trecută încă a fost în dietă un deputat țaran, anume săcuiul Jiga Mak-kay, care însă la alegerea de acum a rămas în minoritate.

Studentii români din Cluj invită cu drag la petrecerea cu dans ce o dau la 24 I. c. (ziua înălțării Domnului) în sala hotelului central. Inceputul la 8 oare sara. Prețul de intrare: de persoană 2 cor., de familie 5 cor. Preșident de onoare Dr. Victor Poruțiu; secretar Vasile Lucaciu; casier: Sever Dan; controlor: Valeriu Suci. Comitetul aranjator: Silviu Beșan, Antoniu Bogdan, Silviu Brandieu, Vasile Chiroiu, Teofil Moldovan, Remus Pașca, Valentin Poruțiu, Onisifor Soră, Aurel Stoian, Aurel Șerban, Petru Titieni, Alexandru Vasu. Beneficiul petrecerii să va da casinei române și mesei academice. Ne rugăm de oferte benevole. Adresa casierului Majălis u. 1.

Isprava bombelor. Să părea că de un timp încoaci s'a liniștit tulburarea agitației din Rusia. Din când în când mai veneau știri răslețe despre câte o mișcare mai mică. Acum deodată vine vestea, că revoluționarii au comis două atentate asupra guvernului din Moscva și cel din Iecaterinoslov.

Guvernatorul Seltarovski din Iecaterinoslov a fost atacat de șasă indivizi seara când mergea dela gară spre casă și a fost omorât.

Celalalt, Dubasov, guvernator în Moscva, care a ucis câteva sute de răsculați, a scăpat mai ușor. Când a observat că atentatorul aruncă bomba a

sărit din trăsură. Explozia la rânit însă la picioare, o mână și la cap. Trăsura s'a zdrobit. Atentatorul a murit. Guvernatorul zace acum greu bolnav.

Cel mai puternic cuirasat din lume. Anglia are acum vasul de războiu (cuirasat) cel mai puternic din lume. Numele lui însemnează pe românește »Fără frică« (»Dreadnought«). A fost inaugurat în Februarie a. tr., după ce fusesse lucrat în timp de șase luni. El are o greutate de 18.000 tone și e înarmat cu 10 tunuri de 305 m/m și 18 tunuri cu tragere repede, ca să respingă atacurile torpiloarelor. Mai are 5 guri pentru svirlit torpile.

Vezuvul. După grozava izbucnire, Vezuvul acum s'a liniștit de tot. Profesorul Mateucci s'a urcat zilele aceste spre crater (gaură), să-l examineze. Din cauza cenușei, ce acoperea drumul și care era încă ferbinte, cum și din cauza fumului, ce ese din munte, n'a putut înainta departe, dar' a constatat, că craterul s'a lărgit cu mai mult de un chilmetru.

Tineri și bătrâni deopotrivă laudă crucea dublă electro-magnetică R. B. nr. 86967 a dlui Albert Müller, a cărui efect e neîntrecut deosebi la podagră, reumă, astmă, ischias, dureri de inimă și de stomac, după-cum să vede și din numeroasele scrisori de recunoștință, dintre cari publicăm mai la vale două: »Preastimate dle Müller! Te rog a-mi mai trimite un aparat R. B. nr. 86967. Totodată trebuie să-mi exprim mulțăminta pentru invenția dtale. Kalocsa, 23 Sept. 1905. Cu stimă Kálmán Bencsik«. — »Stimate dle Müller! Deoarece primul aparat trimis a avut efect miraculos, te rog a-mi trimite cu reînțoarcerea poștei încă unul. Cu stimă Keszler József. Győr, 1 Oct. 1905.« — A să comanda dela dl Albert Müller, Budapesta, V. Vadász utca 42/V. Costă 6 cor.

Mobile de fer. Urmările grele și dese ce le aduc incendiile (arderile) în America au adus guvernul american la ideea ca să înlocuiască mobilele de lemn cu de cele de fer, ca și la zidurile caselor, unde încă în fabrică construesc ferul ca numai să-l închee și să zidească printre stâlpi cărămizi.

Ce face China? Multă lume își pune astăzi întrebarea:

Ce face China? aceia țară colosală, cu o populație imensă, așa de înrădăcinată în obiceiurile sale bătrânești, așa de dușmană ori căror încercări de reforme?

China să mișcă, să trezește în sfârșit, din nemai sfârșita-i adormire. Cu pași

mari pășește în spre civilizație care acum un secol i-să părea plină de crime și de grozăvii.

Femei și bărbați părăsesc, fără părere de rău tradiții pentru a să conforma obiceiurilor europene.

Au dispărut piciorușele minuscule, sârmanele picioare torturate cu mii de mutilări, de altădată; femeile își lasă piciorul să se dezvoalte în libertate și să mândresc chiar, când au un picior bine legat.

Bărbații nu să mai gândesc la respectul pe care-l aveau părinții lor pentru costumul strămoșesc și-l părăsesc cu bucurie când e vorba să îmbrace hainele europene.

Imitația a pătruns printre ei cu o putere uriașă și aceia care, din cauza funcțiunilor pe care le ocupă, sunt siliți să mai păstreze încă costumele legendare, să simpt aproape nenorociți.

Dorința călătoriilor, dorința de a vedea, de a învăța, de a părăsi pământul natal și a căpăta o nouă experiență, pătrunde cu repeziciune în spiritul fiilor Cerescului Imperiu.

Fetele chiar, acele fete așa de timide și de neștiutoare altădată, au început a întreprinde călătorii în jurul lumii.

Toate colegiile, instituțiile civile și militare din principalele provincii ale Chinei, și au astăzi uniformă, trîmbițele, tobele și steagurile lor.

În această ordine de idei, voim să spunem că în zina de 10 Ianuarie curent, a avut loc la Canton un congres general, între elevii tuturor colegilor din provincie.

Școlile au sosit, fiecare cu profesorii sei, în rând, militărește, cu trompetele și steagul în frunte.

S'au intonat cântece, s'au făcut diferite jocuri; apoi au urmat cursele și tragerile la țintă.

Juriul era compus din ofițeri și din funcționari ai biroului de instrucție publică.

Să dădură elevilor ca recompensă: coroane și medalii.

La acest concurs au asistat și reprezentanții mai multor puteri europene; uimirea lor a fost foarte mare când au constatat cât de mult progres s'a făcut într'un timp relativ așa de scurt.

Posta Redacției.

»Tovărășia« în numărul său ultim ocupându-să cu scrisorile noastre »Bursa și organizarea economică«, după-ce scrie la primul loc despre ideea culevătată de noi, vine mai la urmă și ne dăscălește cu o autoritate oare-care.

După-ce să face mai întâiu, că nu înțelege bine cele scrise, zice:

»Faptul pentru care ne-am oprit asupra articolului din vorbă să talmăcește prin frica

ce o purtăm, că scrisorile »neadevărate« mai mult pot strica bunelor pîniri decât ajută întreaga noastră literatură economică și de-aceea acum când dorim să avem public care să cetească scrisorile despre economie, rugăm cu dragoste frățescă pe toți, care să indeletnicesc cu chestii economice, ca înainte de a scrie să-și lămurească bine materia cu care vor să se ocupe.«

Nu răspundem nimic la aceasta confratelui, și-i recomandăm să mai umble puțin la școală, ca să ne înțeleagă și să se desbrace de răutatea cu care știe face receptele pentru alții.

FEURIMI

Originea cerceilor. Iată o legendă arabă destul de curioasă în privința originii cerceilor.

Avram avea năcaz mare în casă. Bătrâna Sara și copiii ei erau geloși de Agar, mama lui Ismael. — Eu nu voiu avea pace, — zise într'o zi Sara, — până când nu-mi voiu scâlta mâinile în sângele acestei femei. Ce să facă Avram?, care era om deștept, după-ce să gândească și să răzgândească, străpunse urechile Agarei cu o undrea, și sângele ce curse îl duse Sarei, care fu satisfăcută. Atunci Avram ca să conzoleze pe Agar, îi puse în urechi două inele superbe de aur.

Aceasta e originea cerceilor și cine nu crede să se ducă să întrebe pe Avram.

Duminea 6-a d. Paști a Orbului, gl. 5, sft. 8.

Dum	7 M. Acație	20 Francisca
Luni	8 A. și E. Ioan	21 Prudens
Marti	9 Păr. Ivaia	22 Elena
Merc.	10 Ap. Sim. Zl.	23 Desideriu
Joi	11 Înalt. Domnului	24 Înalt D.
Vineri	12 M. Ep fan	25 Urban
Samb.	13 M. Gliceria	26 Filip

Redactor resp. GEORGE SUCIU.

Tergurile din Ungaria, Transilvania și Banat.
De la 22 până la 28 Maiu st. n. 1906.

22. Maiu. Bavaniste, Bozovics, Czege, Dunaszerdahely, Ipolyság, Mezökomárom, Nagysöilös, (Ugocsam.), Nagytapolcsány, Nyitraujlak, Sümeg, Szeghalom, Szegzárd, Szentelek, (Vasm.), Stentilona, Sztropkó, Tornalja. — **23.** Aranyosmegyes, Balmazujváros, Bazin, Béc, Berzevicze, Egbell, Gyula, Hetés, Homonna, Kékkő, Kéménd, Kertes, Mucsi, Nagyoroszi, Niczkyfalva, Nyirmada, Solt, Szabadszentkirály, Szepesófalva, Szepesvár, Ujbánya, Vág-sellye, Vép. — **24.** Alparét, Alsószombatfalva, Bajmok, Borica, Facset, Illava, Kendilóna, Kuzma, Mocs, Orlát, Vajdahunyad. — **25.** Alsóság, Aszód, Bács, Báté, Csenger, Csepreg, Csikszereda, Erzsébetváros, Füle, Gáboltó, Göröcsöny, (Baranyam.), Hosszúfalva, Kaál, Konosó, Köveskál, Mezővári, Nagyajta, Nagyida, (Kolozsm.), Nagyida (Abaujm), Nagyrákos, Rózsahegy, Sárpatok, Tabajd, Ujegyház, Uzon, Zala. — **26.** Szebeléb, Ulma. — **27.** Abony, Csurog Cibakháza, Fegyvernek, Karczag, Kiskunfélegyháza, Liptószentmiklós, Mohol, Monor (Pestm.), Nagyselyk, Naszód, Pécs, Silingyia, Zaránd. — **28.** Alhó, Bán (Baranyam.), Bán (Trencsénm.), Bilke, Esztergom, Fehérgyarmat, Felső, Gajár, Galántha, Handlova, Jánosháza, Kápolnokmonostor, Királydaróc, Kismárton, Korpona, Kőzeg, Lovasberény, Nagykanizsa, Nagykapus (Ungm.), Nyiregyháza, Obesztercze Ólubló, Pápóc, Pecsenyéd, Putnok, Réten, Szulok, Turócszentmárton, Úrmény, Zákamene.

Cine are ceva de vîndut sau de cumpărat să se adreseze la dl CAROL GROSZ în Orăștie, care dă orice informații.

De vînzare!

În comitatul Nagyküküllő să află de vînzare o moară de măcinat cu sîte, mînată cu putere de abur, aparținându-i firez, case frumoase de locuit, zidiri economice, cotețe de îngrășat porci, 15 jugăre pămînt, 2 jug. plantațiune de viie și pomat.

Ocaziune binevenită aceasta spre a-și croi cineva bunăstare. Informațiuni dă **Agencia principală a societății pe acțiuni pentru fabricarea de motoare din Dresda**, reprezentată prin

GELLÉRT IGNÁCZ & Co. BUDAPEST
VI. TERÉZKÖRUT 41.

Subscrisul am
de vânzare **un tăureciu**,
de rasă »PINZGAU«, de 1 an și jumăt.

Doritorii de a avea un taur de
rasă bună să se adreseze la

NICOLAE HENEGAR

u. p. Szászsebes Lamcrâm (Lámkerék).

Cărbuni de fag

în ori-ce cantitate
să caută spre
cumpărare.
Oferte sunt a să
înainta la domnul

CAROL GROSS, Orăștie (Szászváros).

Tusea!

Cine nu vrea s'o la în seamă păcătuște în
contra sănătății proprii!

Caramellele lui Kaiser

cu marca de scutire „3 brazi“,
sunt încercate și recomandate de toate
autoritățile medicale ca mijloc contra
tusei, răgușelei, catarrhului, fleg-
mei și a catarrhului cronic de
grumazi.

4512 atestate dovedesc că împlinesc
cea ce promit.
Pachetul de 20 și 40 bani să căpăta la
farmacia

JOSEF GRAFFIUS în Orăștie.

Tipografia „MINERVA“ în Orăștie,

Fondată în anul 1888.

Tipografia „MINERVA“

e provăzută cu cele mai bune mijloace
tehnice și fiind bine asortată cu tot felul
de caractere de litere din cele mai mo-
derne, e pusă în pozițiune de a putea
executa ori-ce comande prompt, cu cea
mai mare acurateță și cu prețuri ieftine.
Totodată să îngrijește ca acelea să fie es-
tetic lucrate, după cele mai nouă modele.

Până de prezent să bucură de sprin-
ginul celor mai îndepărtate orașe. Dovadă
aceasta despre promptitudinea și acuratețea
cu care efectuește ori-ce lucrare.

Ca prima tipografie românească în
acest mare comitat, să roagă de binevoi-
torul sprigin al institutelor românești și
al privaților.

Tot aci să tipărește:
„BUNUL ECONOM“
revistă ptu agricultură
industrie și comerciu.

Comandele
din afară să
efectuesc repede!

- Opuri —
- Bilete de log. —
- Broșuri —
- Circulare —
- Bil. de visită —
- Invitări —
- Bilanțuri —
- Acții —
- Cap. de epist. —
- Placate —
- Ord. de dans —
- Adrese —
- Compturi —
- Note —
- Preț Curent. —
- Anunțuri —
- Registre —
- Imprimare —
- Couverte —
- Bilete de cun. —
- Etc. etc. etc.

„THE MUTUAL“

Societate pentru asigurări de viață în New-York.

Averea institutului la 31 Decemvrie 1904 a fost

2.284.862.000 franci.

Contractele dela »The Mutual« sunt neatacabile după
doi ani dela datul subscrierii. După un an de valabilitate
se plătește suma asigurată și în cas când moartea a pro-
venit din sinucidere sau duel. Contractele dela Mutual
sunt libere de ori-ce restricțiuni atât cu privire la locuință
și călătorii cât și cu privire la împlinirea datorinței mi-
litare în cas de răzbel pe uscat și pe apă. Afară de
aceasta acei indivizi cari sunr în armata comună ces. și
reg., la marină, precum și rezerviști dela armata teritorială
(honvéd) și glotașii în cas de mobilizare și răzbel sunt
asigurați cu valoarea deplină a sumei asigurate din
contract fără cea mai mică detragere și fără de a se
plăti pent u acest favor vre-o taxă deosebită.

Agentura principală în Ungaria:

Budapesta, VI., Andrásy-ut 20.

Tot felul de îndrumări și deslușiri se dau cu plă-
cere și la administrația acestei foi. 44-52

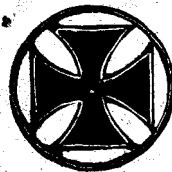
Cruce sau stea dublă electro-magnetică.

Patent Nr. 86967.

Nu e crucea lui Volta.

vindecă și înviorază

Deosebită atențiune-
rării, că acest aparat

(292)

de 20

Nu e mijloc secret

pe lângă garanție

e a se da împreju-
vindecă boale vechi

de ani.

109-

Aparatul acesta vindecă și folosește contra durerilor de cap și dinți, migrene,
neuralgie, împedecarea circulațiunii sângelui, anemie, amețeli, fiuturi de ureche, bă-
taie de inimă, sgârçiuiri de inimă, asma, ausul greu, sgârçiuiri de stomac, lipsa poftiei
de mâncare, răceala la mâni și la picioare, reuma, podagră, ischias, udul în pat, in-
fluența pinsomnie, eplesia, circulația neregulată a sângelui și multor altor boale
cari la tractare normală a medicului se vindecă prin electricitate. In cancelaria
mea se află atestate încurse din toate părțile lumii, cari prefuesc cu mulțămire inven-
țiunea mea și ori-cine poate examina aceste atestate. Acel pacient, care în decurs
de 45 zile nu se va vindeca i-se retrimitte banii. Unde ori-ce încercare s'a
constatat zadarnică, rog a proba aparatul meu. Atrag atențiunea P. T. public
asupra faptului, că aparatul meu nu e permis să se confunde cu aparatul »Volta«
deoare-ce „Ciasul-Volta“ atât în Germania cât și în Austro-Ungaria a fost
oficios oprit fiind nefolositor, pe când aparatul meu e în genere cunoscut, aprefiat și
cercetat. Deja efinătatea crucei mele electro-magnetice o recomandă indeoseb,

Prețul aparatului mare e 6 cor.

folosibil la morburi cari nu sunt
mai vechi de 15 ani.

Prețul aparatului mic e 4 cor.

folosibil la copii și femei de
constituție foarte slabă.

Expediție din centru și locul de vânzare pentru țeară și streinătate e:
**MÜLLER ALBERT, Budapesta, V., strada Vaddisz 42 G. colțul
strada Kálmán.**

74
distingeri
6
medalii de stat

(7-10)

10.000
motoare livrate
spre îndestularea
tuturora.

Filiala

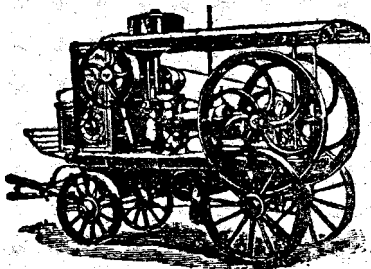
Fabricii de motoare din Drezda

Ignatiu Gellért & Cie.

Budapest, VI., Teréz-körút 41.

Telefon 12-91.

Motoare cu benzin, cu ulei, cu spirt, cu acetylen. — Motoare cu benzin pentru imblătīt.

Cele mai moderne, cele mai perfecte și cele mai rentabile motoare generatoare.

Motorul de Drezda e recunoscut de cel mai excelent fabricat în toată Europa. Construcție durabilă. Pregătīt din material ales și bun.

Trainic! Nici după ani de lucru nu are lipsă de repara-tură. — Rentabil la siguranță. — Man-pularea e foarte simplă. — Spesele de lucru sunt mici.

Motoarele de Drezda să pot privi în lucru la diferite întreprinderi industriale și economice: la mori, la fabrici de cărămizi, fabrici de scânduri și de lemne, la scos de apă, la negoțul cu lapte, la imblătīt etc.

Instalările nouă să fac prin oamenii noștri experți.

Deslășiri și preliminară să dau la cerere.

Garanță bună!

Condițiuni de solvire avantajoase.

Atențiune!

Veritabila mărfa de Sepeș, calitatea cea mai încrezută de bună și vestită.

Pânză de in

și

articole de damast

să pot afla:

în fiecare prăvălie mai mare.

Marca de scutire a fabricii înregistr. din Késmark.

Cu marca
aceasta
numai fa-
bricatele

din
Késmark
sunt
provázute.

9-10

!! FABRICAT DIN PATRIE !!

Proprietar-editor: VASILE DOMȘA.

Török e fãuritorul norocului!

De neîntrecut este norocul, care favorizează colecturile noastre principale. Mai mult de **25 milioane coroane** am plătit noi în scurt timp mușterii nostri, și dintre acestea **cele mai mari câștiguri** și anume:

de 2-ori premiul cel mare de 600.000 coroane,
câștigul cel mare de 400.000 coroane,
5 de câte 100.000, 3 de 90.000, 2 de 80.000, 3 de 70.000, 3 de 60.000, mai multe de 50.000, 40.000, 30.000, 25.000, 20.000, 15.000 și încă alte multe câștiguri de 10.000, 5000, 3000, 2000, 1000, 500 ș. a. m. d.

Avind deci loteria aceasta cele mai multe șanse de câștig dintre toate loteriile din lume, îndemnăm pe fiecare ca dela noi să-și procure losurile. — În a 18-a loterie de clasă reg. ung. să vor trage din nou din

125.000 losuri 62.500

câștiguri în bani. În total să va sorti enorma sumă de 14 milioane 457.000 coroane.

Bestellen Sie die bei Ihrem**Namen stehende Glücksnummer!**

Viel Geld verschönert das Leben! Vielleicht überrascht der Mann die Frau oder die Frau den Mann durch Ankauf der neben den Namen stehenden Nummer mit einem Hauptgewinn! Der Zufall spielt im Leben eine grosse Rolle und kann es gerade ein Zufall sein, mit der neben dem betreffenden Namen stehenden Nummer das Loos getroffen zu haben, welches einen grossen Gewinn erhält.

Adám, Adél	4040	Dezső, Erzsébet	6411	Iván, Jolán	12305	Otlo, Melánia	20441
Adolár, Agnes	6314	Ede, Eszter	9868	Jakab, Józsa	20284	Ódón, Narcisiz	20089
Adolf, Agota	9007	Elek, Etel	19821	János, Judith	20988	Pal, Neszti	24236
Agoston, Amália	19162	Elemér, Flóra	20580	Jenő, Juliska	21203	Péter, Olga	24277
Aladár, Anna	20445	Emil, Franciska	22082	József, Karolin	24265	Pista, Paula	28876
Albert, Annetlia	24619	Endre, Frida	24252	Kálmán, Katinka	28874	Richard, Pelagio	32715
Aliréd, Apollonia	24245	Eraó, Genovéva	24563	Károly, Katalin	29634	Róbert, Petrusia	35640
Akos, Aranka	24285	Perenc, Gertrud	29633	Kornél, Klára	35318	Rudolf, Pirozka	37411
Ambrus, Berta	28881	Frigyos, Gabriella	34933	Kristóf, Klottild	36825	Salamon, Regina	38164
András, Blanka	34352	Fülöp, Gizella	36779	Lajos, Kornélia	38138	Samu, Rózsika	38238
Antal, Borbála	36451	Gábor, Hedvig	38118	László, Krisztina	8226	Sándor, Rozalia	41921
Arnold, Bertiska	37424	Gáspár, Heléna	38178	Leó, Kunigunda	41919	Simon, Sári	83891
Arpád, Betti	38169	Gergely, Henriett	41795	Lipót, Laura	64204	Tamás, Sarolta	84769
Arthur, Bella	41794	Geza, Hermina	51398	Lóriné, Lenke	84788	Tibor, Szerena	86049
Aurél, Brigitta	41938	Gusztáv, Hilda	84702	Mand, Leonia	86014	Tihámér, Theodora	92778
Attila, Cecília	84309	György, Ibolyka	84780	Márkus, Lidia	90870	Tivadar, Teréz	123508
Balázs, Cornelia	84778	Gyula, Iduska	89219	Márton, Lina	101939	Tóbiás, Teres	123504
Bálint, Dóra	86065	Henrik, Ilona	101914	Mátyás, Ludmilla	123502	Vendel, Valéria	123508
Barnabás, Dorettya	101404	Hermann, Ilma	123501	Mihály, Luiza	123507	Viktor, Veronika	123516
Béla, Cecília	106999	Hugó, Ilka	123506	Miklós, Magdolna	123519	Vilmos, Viktória	123520
Benedek, Eszter	123505	Ignác, Irén	123546	Miksa, Malvin	123511	Vince, Vilma	123518
Bernát, Emma	123509	Illés, Irma	123510	Mór, Marit	123515	Zoltán, Zsófia	123521
Dániel, Ernesztin	123518	Imre, Izabella	123511	Nándor, Mária	5483	Zsigmond, Zuzsanna	123522
Dávid, Éva	123517	István, Janka	3512	Orbán, Mártha	8826		
Dénes, Evelin	5637	Izidor, Johanna	8602	Oszkár, Matild	12314		

Cel mai mare câștig evaluează 1.000.000 coroane.

Special 1 premiu cu 600.000, 1 câștig à 400.000, 1 à 200.000
2 à 100.000, 2 à 90.000, 2 à 80.000, 2 à 70.000, 2 à 60.000,
1 à 50.000, 3 à 40.000, 3 à 30.000, 6 à 25.000, 9 à 20.000
13 à 15.000, 44 à 10.000, și multe altele.

Costul losurilor originale de clasa I. este:

pentru o optime ($\frac{1}{8}$) fl. -75 sau cor. 150 pentru un patr. ($\frac{1}{4}$) fl. 150 sau cor. 3—
" o jumét. ($\frac{1}{2}$) " 3— " " 6— " întreg ($\frac{1}{1}$) " 6— " " 12—
și se trimt cu ramburs sau în urma trimiterii anticipată a banilor

== Planurile oficiale se trimit gratis ==

Cererile pentru losuri originale rugăm a le face cu încredere până în

23 Maiu a. a. e., când să începe tragerea clasei I., la

A. Török & Co.

Cassa cea mai mare de bancă în Budapesta.

Cel mai mare debitant al Ungariei în loteria de clasă.

Secțiunile loteriei de clasă a colecturii noastre principale sunt:

Centrala: Theresienring 46/a.

2. filială: Museumring 11/a

1. filială: Waitznerring 4/a

3. filială: Elisabethring 54/a

Tip. Institutului tipografic „Minerva” în Orăștie